

ที่ มท ๐๔๑.๓/ว ๑๙๖๗๙

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอหารือกรณีการใช้อำนาจของคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดตราด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๑.๓/๑๖๔๘๓ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๖
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๑.๓/๑๖๔๘๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๖

ด้วยจังหวัดตราดมีหนังสือหารือกระทรวงมหาดไทย ว่าคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดซื้อขายและจัดทำผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีอำนาจให้ความเห็นเกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินร่วมกันของพลเมืองก่อนที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดตามแนวทางการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือไม่ อよ่างไร

กรมที่ดินขอเรียนว่า กรณีดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและตอบข้อหารือจังหวัดตราด และแจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นต้นสังกัดสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบแล้ว ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดซื้อขายและจัดทำผลประโยชน์ ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงขอสงวนสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวมา เพื่อทราบและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชยานุร จันทร)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

ที่ นท ๐๕๑.๓/๑๖๔๘๓

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอหารือกรณีการใช้อำนาจของคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตราด ด่วนที่สุด ที่ ตร ๐๐๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้หารือกระทรวงมหาดไทย ว่าคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดซื้อขายเบียน และการจัดหา ผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีอำนาจให้ความเห็นเกี่ยวกับการเลิกใช้ ประโยชน์ในที่ดินร่วมกันของพลเมืองก่อนที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดตามแนวทางการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือไม่ อย่างไร ความลุล่วงแล้ว นั้น

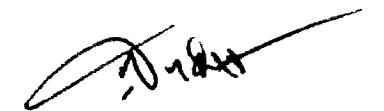
กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า ตามหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/๑๒๒๙ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ กำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีขออนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดิน สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป โดยให้มีติดประกาศข้อมูลของคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดซื้อขายเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินร่วมกันของพลเมืองไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) แต่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐมีอำนาจหน้าที่พิจารณาแก้ไขเรื่องของการถอนสภาพ การจัดซื้อขายเบียน และการจัดหา ผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามแนวโน้มโดยชอบด้วยด้วยความเห็นชอบที่ว่ามีความเหมาะสมสมควรคล้องกับ แผนงาน โครงการ และแผนผังการใช้ที่ดินหรือไม่ พิจารณาว่าที่ดินที่ขออยู่ในโฉนห์หรือแผนการใช้ที่ดินตามที่ จังหวัดกำหนดไว้ มีข้อขัดข้องทางด้านผังเมืองหรือไม่ จึงเห็นว่าคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐไม่มีอำนาจ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่ประการใด ส่วนการพิจารณาว่าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วหรือไม่ ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ดูแลรักษาตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือ ส.ป.ก. อาจจะให้อองค์กรปกครองส่วนท้องท่องถือจัดประชุมประชาชน ที่เคยใช้ประโยชน์หรือประชาชนในพื้นที่เพื่อพิจารณา และแสดงความเห็นว่าประชาชนยังคงใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่

/หรือ ...

หรือเลิกใช้แล้วหรือไม่ แล้วนำรายงานการประชุมของประชาชนไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุหัสวิทย์ จิตเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๑ (นางสาวเลขาน)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Publicland-manage@dol.go.th

ที่ มท ๐๔๑.๓/๑๙๗๘๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กกม. ๑๐๒๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอหารือกรณีการใช้อำนาจของคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือจังหวัดตราด ค่าวันที่สุด ที่ ตร ๐๐๑/๓๘๘๖ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖
๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน
และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐

ด้วยจังหวัดตราดได้มีหนังสือหารือกระทรวงมหาดไทย กรณีจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินทุ่งบ้านไทรที่สาธารณะประโยชน์ ตำบลบ่อไร่ จังหวัดตราด เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกเนื่องจากพื้นที่สาธารณะประโยชน์ทุ่งบ้านไทรต้องอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งทางคณะกรรมการที่ดินสาธารณะประโยชน์ ตั้งกล่าวตามมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ นั้น จะต้องมีการพิสูจน์ว่าผลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว หากปรากฏว่าที่ดินดังกล่าวผลเมืองยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ย่อมไม่มีอำนาจที่จะแจ้งไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป ซึ่งเมื่อคราวประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งบ้านไทร เนื่องจากการเพิกถอนที่ดินสาธารณะประโยชน์ตามแนวทางของ ส.ป.ก. นั้น นอกจากความเห็นของห้องถิน อำเภอ จังหวัดแล้ว ยังกำหนดให้คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐให้ความเห็นเกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินร่วมกันของผลเมืองด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากคณะกรรมการที่ดินของรัฐมีอำนาจเห็นเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐไม่มีอำนาจ แต่อีกฝ่ายเห็นว่า คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็น จังหวัดตราดจึงขอหารือว่าคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีอำนาจให้ความเห็นเกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินร่วมกันของผลเมือง ก่อนที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามแนวทางการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือไม่ อย่างไร

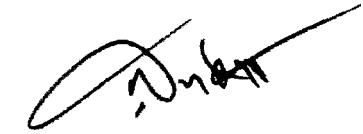
กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๑๒๒๙ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ กำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีของนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับผลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป โดยให้มีตัวการประชุมของคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินร่วมกันของผลเมืองไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) และระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐมีอำนาจหน้าที่พิจารณาหากลั่นกรองในเรื่องของการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามแนวทางนโยบายของรัฐ พิจารณาขนาด จำนวนเนื้อที่ ว่ามีความเหมาะสมสมควรคล้องกัน

/แผนงาน ...

แผนงาน โครงการ และแผนผังการใช้ที่ดินหรือไม่ พิจารณาว่าที่ดินที่ขออยู่ในโฉนดหรือแผนการใช้ที่ดินตามที่จังหวัดกำหนดไว้ มีข้อขัดข้องทางด้านผังเมืองหรือไม่ จึงเห็นว่าคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐไม่มีอำนาจให้ความเห็นเกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะมีบัตรของแผ่นดินสำหรับพื้นที่ใช้ร่วมกันแต่ประการใด ส่วนการพิจารณาว่าพื้นที่มีอย่างใดได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วหรือไม่ ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ดูแลรักษาตามมาตรา ๑๗๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือ ส.ป.ก. อาจจะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมประชาชน ที่เคยใช้ประโยชน์หรือประชาชนในพื้นที่เพื่อพิจารณา และแสดงความเห็นว่าประชาชนยังคงใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ หรือเลิกใช้แล้วหรือไม่ แล้วนำรายงานการประชุมของประชาชนไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ ชัยเวทนานา)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๘๑ (นางสาวเลขานุฯ)
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖
อีเมลล์ อิเล็กทรอนิกส์ Publicland-manage@dol.go.th